

MARTA JAWORSKA (1937–2009)

W dniu 2 czerwca na cmentarzu Rakowickim w Krakowie pożegnaliśmy zmarłą 26 maja 2009 roku naszą koleżankę mgr Martę Jaworską.

Marta Jaworska, z domu Siedlecka, urodziła się 23 lutego 1937 roku w Warszawie w rodzinie inteligenckiej. Ojciec Wojciech był prawnikiem, a matka ukończyła studia polonistyczne. Jej wczesne dzieciństwo upłynęło w Warszawie. Tocząca się w tym czasie wojna odcisnęła ślad na jej życiu. Ogromny wpływ na kształtowanie charakteru Marty miało przeżycie tragedii rodzinnej. Pod koniec powstania warszawskiego zastrzelony został w Warszawie jej ojciec. Załamał się bezpieczny dotychczas dla niej jako dziecka świat. Utraciła najbliższą osobę i dom rodzinny. Zamieszkała w Rudawie koło Krakowa na plebanii u swojego wuja. Najpierw wraz z matką, a przez jakiś czas pod opieką osób obcych (nie rodziny). Dla małej dziewczynki były to bardzo silne przeżycia. One uwarściły ją na widzenie, zrozumienie losów i przeżyć innych ludzi. Zostawiły ślad na dalsze lata. W jej charakterze pojawiła się pewna umiejętność pogodzenia się z losem, ale nie rezygnacja. Wtedy też narodziły się jej zainteresowania sztuką i jej historią.

W Rudawie zaczęła naukę w szkole podstawowej, kontynuowała ją w Krakowie, do którego przeprowadziła się wraz z matką. Dalsza edukacja Marty odbyła się w VI Liceum Ogólnokształcącym im. Adama Mickiewicza. Maturę zdała 26 czerwca 1954 roku. Rozpoczęła studia na Uniwersytecie Jagiellońskim. Zaliczyła 2 lata, ale silniejsze okazały się zainteresowania sztuką. Przeniosła się na Wydział Filozoficzno-Historyczny UJ i kontynuowała studia na kierunku historia sztuki. Tematem jej pracy magisterskiej była *Recepcja nowoczesnych idei plastycznych w polskiej krytyce artystycznej*. Egzamin magisterski zdała

w maju 1969 roku. W czasie studiów wykazywała również spory talent teatralny, krótko współpracowała z Teatrem 38 (bardzo interesującym w owym czasie teatrem kształtującym gusta teatralne młodzieży i studentów).

Pierwszym miejscem jej pracy zawodowej, od 1 stycznia 1974 roku, był Międzyuczelniany Instytut Wynalazczości i Ochrony Własności Intelektualnej Uniwersytetu Jagiellońskiego. Pracowała w bibliotece instytutowej na stanowisku młodszego bibliotekarza.

Od 1 września 1975 roku została pracownikiem Biblioteki Jagiellońskiej, początkowo na stanowisku młodszego bibliotekarza, a następnie, od 1 września 1977 roku, bibliotekarza. Regularnie awansowała, odbyła skrócone szkolenie bibliotekarskie w wybranych oddziałach Biblioteki Jagiellońskiej. Od 1983 roku została kustoszem służby bibliotecznej. W roku 1985 była krótko na urlopie bezpłatnym. W dniu 1 maja 1987 roku otrzymała nagrodę za osiągnięcia w pracy dla Uniwersytetu Jagiellońskiego. Otrzymała przydział do Oddziału Zbiorów Graficznych. Do jej obowiązków należało między innymi porządkowanie i selekcja zbiorów nieopracowanych (w tym teatraliów), katalogowanie, kwestia gromadzenia zbiorów graficznych, księgozbiór podręczny macierzystego oddziału, obsługa czytelników, informacje bibliograficzne i rzeczowe, kwerendy i korespondencja. W latach 1974–1977 pracowała na pełnym etacie. Od roku 1978 do 30 kwietnia 1993 roku ze względów rodzinnych i zdrowotnych pracowała na pół etatu. Od 1 maja 1993 roku do przejścia na emeryturę powróciła do pracy na pełnym etacie.

Jej pracę zawodową kilkakrotnie przerywają krótsze i dłuższe urlopy bezpłatne związane z służbowymi wyjazdami męża, prof. Stanisława Jaworskiego, do pracy na Uniwersytecie w Lyonie i innych uniwersytetach francuskich.

Pisząc o pracy zawodowej mojej koleżanki Marty Jaworskiej, pragnę przytoczyć opinię jej bezpośredniego przełożonego mgr. Piotra Hordyńskiego: „[...] Marta Jaworska jest pracownikiem Oddziału Zbiorów Graficznych odpowiedzialnym i doświadczonym, dobrze obznajomionym ze wszystkimi formami jego działalności. Należy dodać, że w okresie od 1 października 1994 do 30 września 1996 roku pełniła funkcję zastępcy kierownika Oddziału Zbiorów Graficznych. Z dniem 31 grudnia 1999 na własną prośbę, osiągnąwszy wiek emerytalny, przechodzi na emeryturę”.

Znałam Martę Jaworską zarówno zawodowo, jak i pozazawodowo. Cechowała ją ogromna odpowiedzialność przy wykonywaniu powierzonych jej zadań w zakresie zawodowych czynności i obowiązków. Charakteryzowała się ogromną życzliwością w stosunku do kolegów i współpracowników. Myślę, że charakter Marty najlepiej określił Jej mąż, prof. Jaworski, w trakcie rozmowy wspomnieniowej: „pomagała nam lepiej zrozumieć świat, sztukę i ludzi”.

Joanna Kopacz